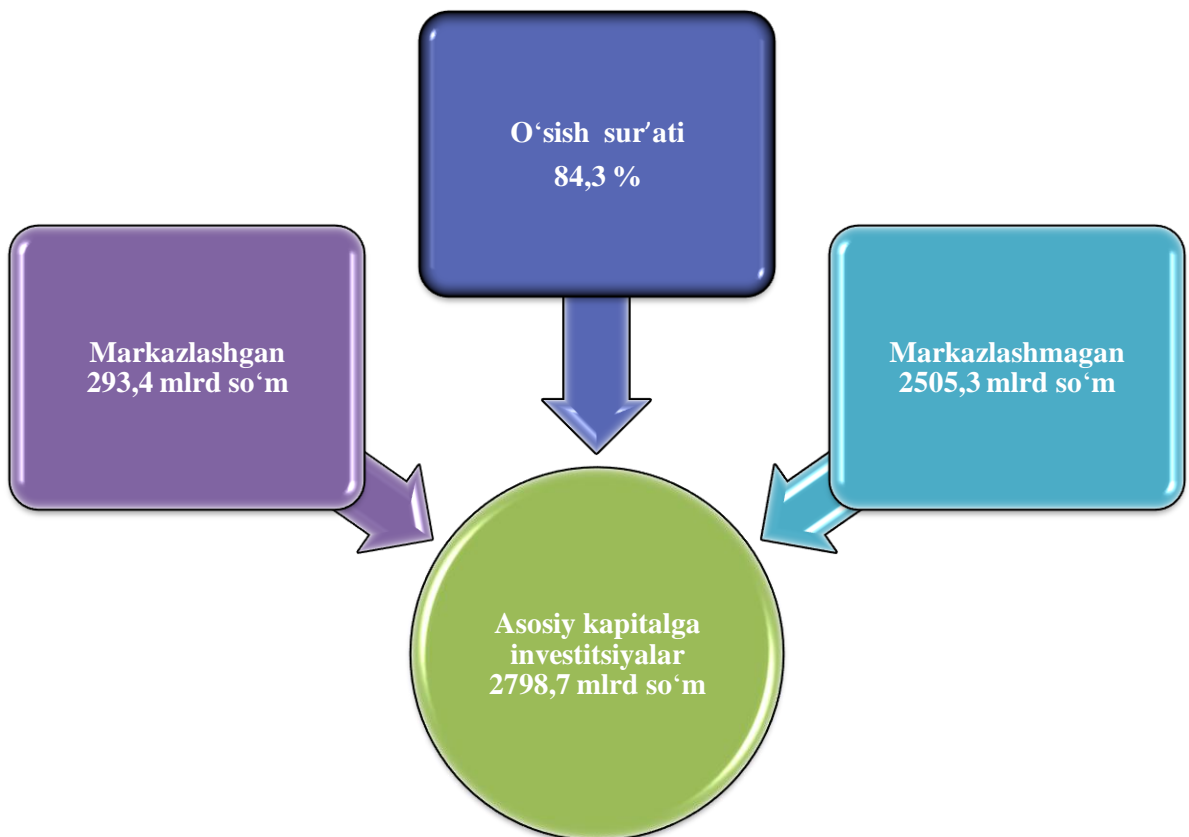

IV. INVESTITSIYA VA QURILISH ISHLARI

2023- yilning yanvar-mart oylarida 2 798,7 mlrd so‘m asosiy kapitalga investitsiyalar o‘zlashtirilib, o‘shish sur‘ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 84,3 foizni tashkil etdi.

Markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan 293,4 mlrd so‘m yoki jami investitsiyalar hajmining 10,5 % va o‘tgan yildagi ko‘rsatkichga nisbatan 161,6 % o‘zlashtirildi.

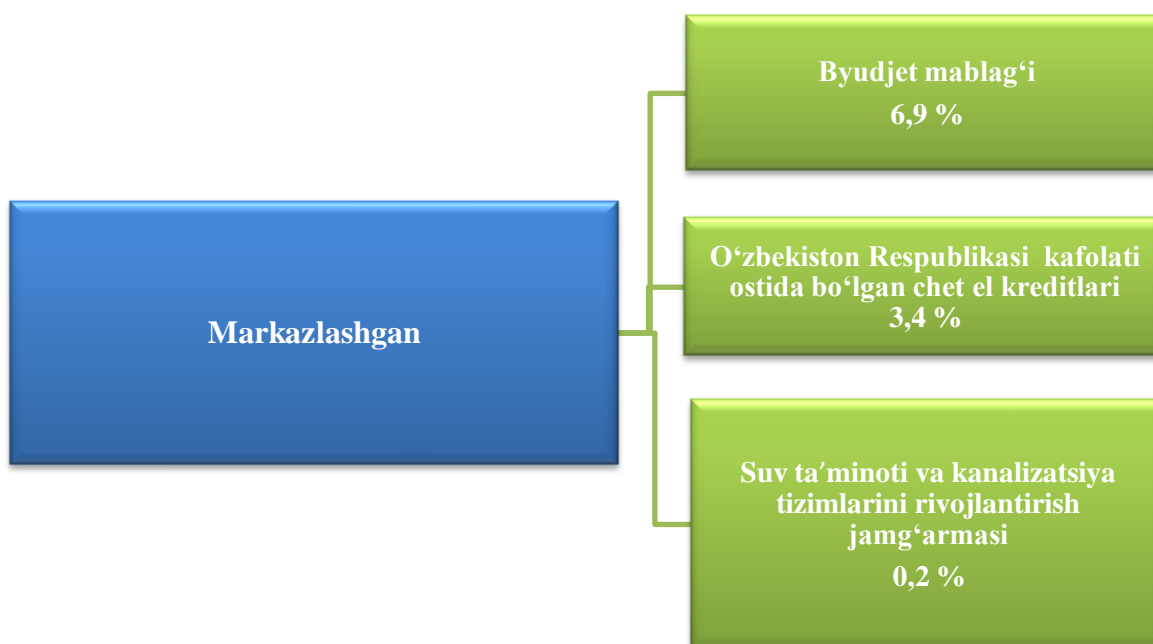
Mos ravishda, markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan 2 505,3 mlrd so‘m yoki jami investitsiyalar hajmining 89,5 % va o‘tgan yildagi ko‘rsatkichga nisbatan 79,8 % o‘zlashtirildi.

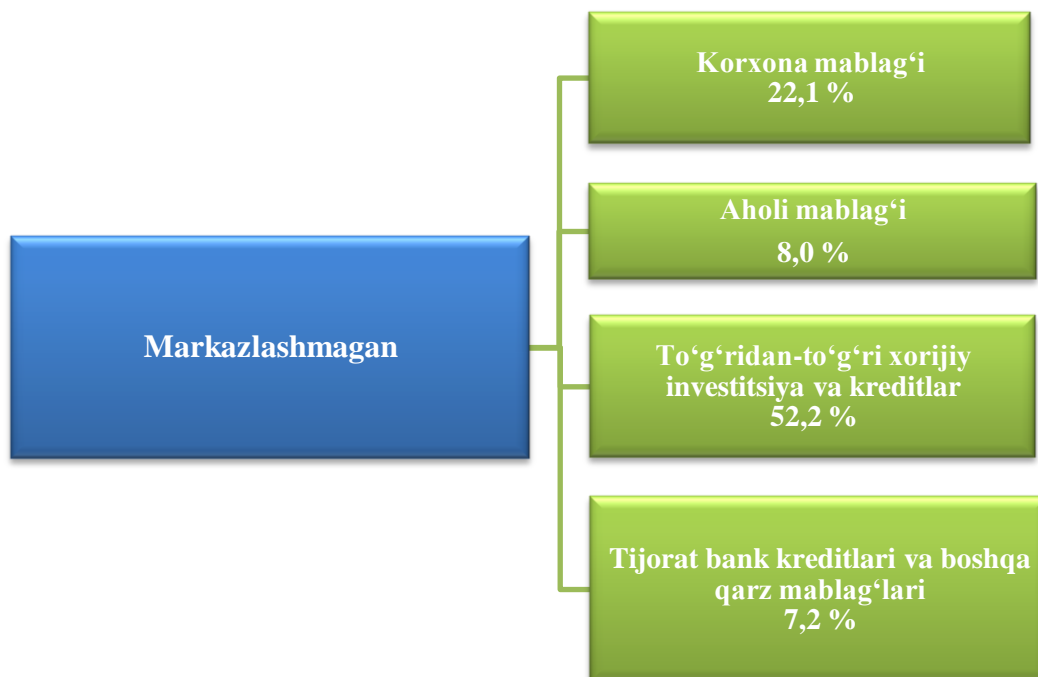
Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar
(2023- yil yanvar-mart)

	mlrd so'm	o'sish sur'ati foiz, %	hajmga nisbatan % da
Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar	2 798,7	84,3	100,0
Markazlashgan investitsiyalar:	293,4	161,6	10,5
Byudjet mablag'idan	192,7	2,5 m.	6,9
Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi	-	-	-
O'zbekiston Respublikasi kafolati ostida bo'lgan chet el kreditlari	94,0	3,1 m.	3,4
Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	6,7	9,2	0,2
Markazlashmagan investitsiyalar:	2 505,3	79,8	89,5
Korxonalar o'z mablag'lari	618,3	82,6	22,1
aholi mablag'lari	223,2	73,9	8,0
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya va kreditlar	1 461,5	80,4	52,2
tijorat banki kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	202,3	74,7	7,2

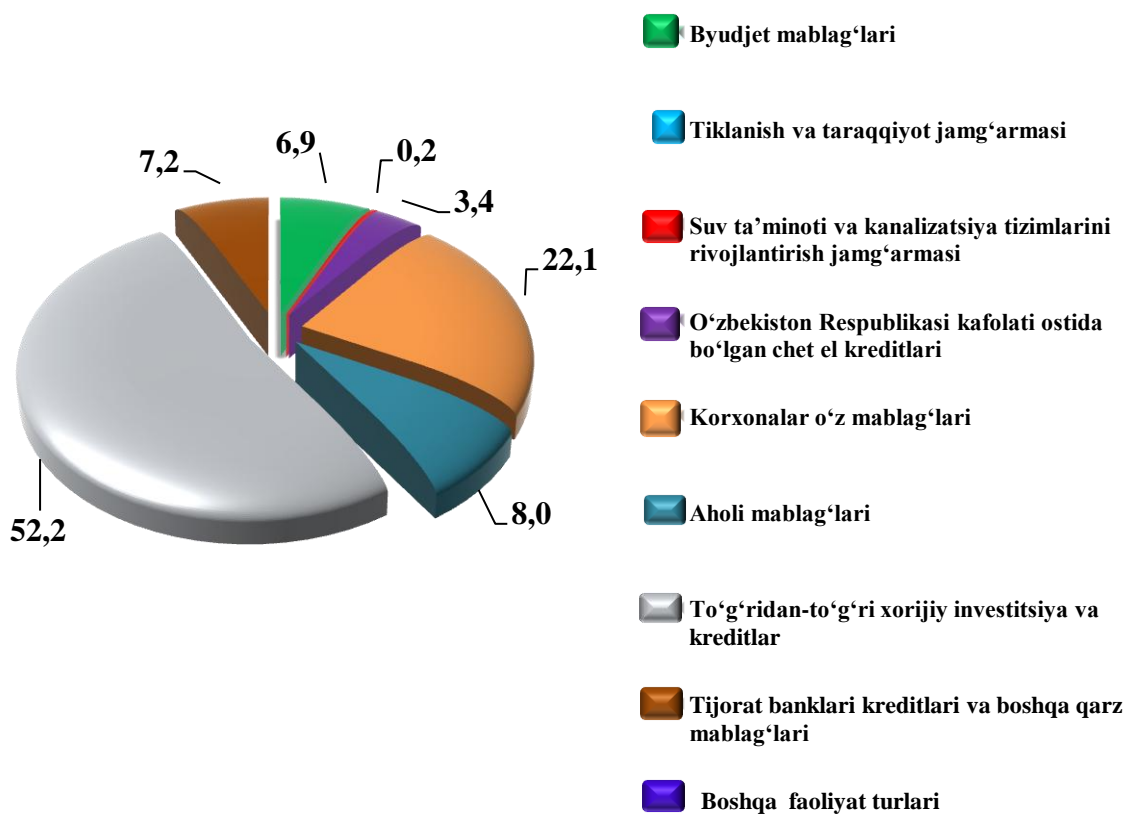
Markazlashgan investitsiyalar manbalari bo'yicha ulushi, % da
(2023- yil yanvar-mart)

Markazlashmagan investitsiyalar manbalari bo'yicha ulushi, % da
(2023- yil yanvar-mart)

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar
(jami hajmdagi ulushi, % da)

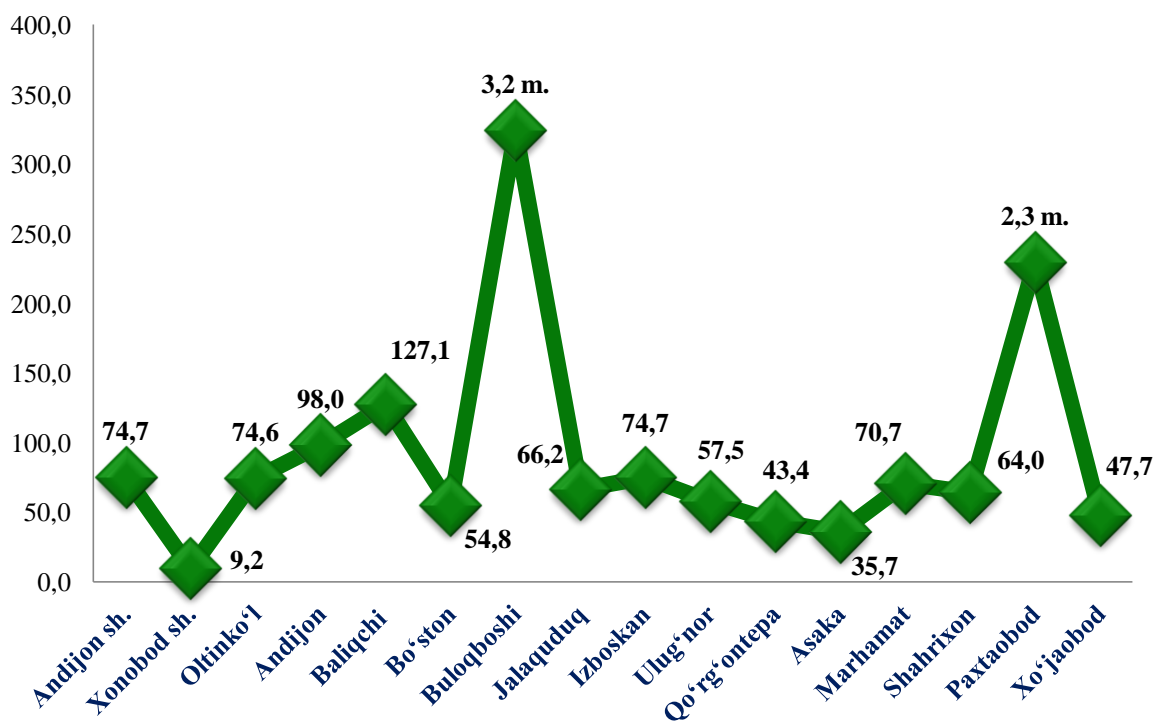

Asosiy kapitalga investitsiyalarning eng yuqori ko'rsatkichi to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya va kreditlar mablag'i hisobiga to'g'ri kelib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 80,4 foizni tashkil etdi.

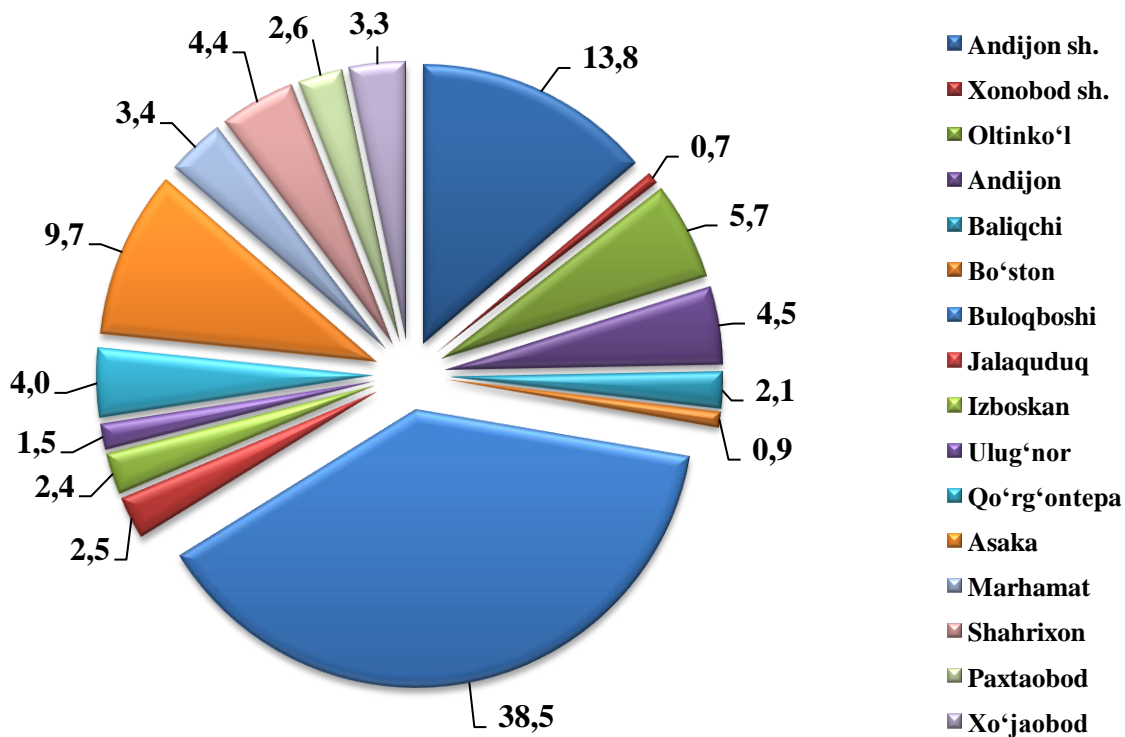
Shahar va tumanlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar

Shahar va tumanlar	Jami		shu jumladan: xorijiy investitsiya va kreditlar	
	mlrd so'm	o'sish sur'ati, %	mlrd so'm	o'sish sur'ati, %
➤ Viloyat bo'yicha:	2 798,7	84,3	1 555,5	84,1
➤ Andijon	386,0	74,7	126,7	76,9
➤ Xonobod	18,7	9,2	-	-
<i>tumanlar:</i>				
➤ Oltinko'l	160,7	74,6	1,1	-
➤ Andijon	125,4	98,0	31,1	2,4 m.
➤ Baliqchi	60,0	127,1	-	-
➤ Bo'ston	23,9	54,8	5,7	21,8
➤ Buloqboshi	1 078,5	3,2 m.	1 030,8	3,5 m.
➤ Jalaquduq	69,2	66,2	-	-
➤ Izboskan	68,0	74,7	11,3	19,2
➤ Ulug'nor	41,1	57,5	11,3	18,5
➤ Qo'rg'ontepa	109,4	43,4	34,0	21,6
➤ Asaka	271,7	35,7	190,2	33,2
➤ Marhamat	95,4	70,7	21,6	24,2
➤ Shahrixon	124,2	64,0	44,7	37,9
➤ Paxtaobod	73,7	2,3 m.	22,7	12,8 m.
➤ Xo'jaobod	92,8	47,7	24,3	25,6

Shahar va tumanlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar o'lish sur'atlari, % da

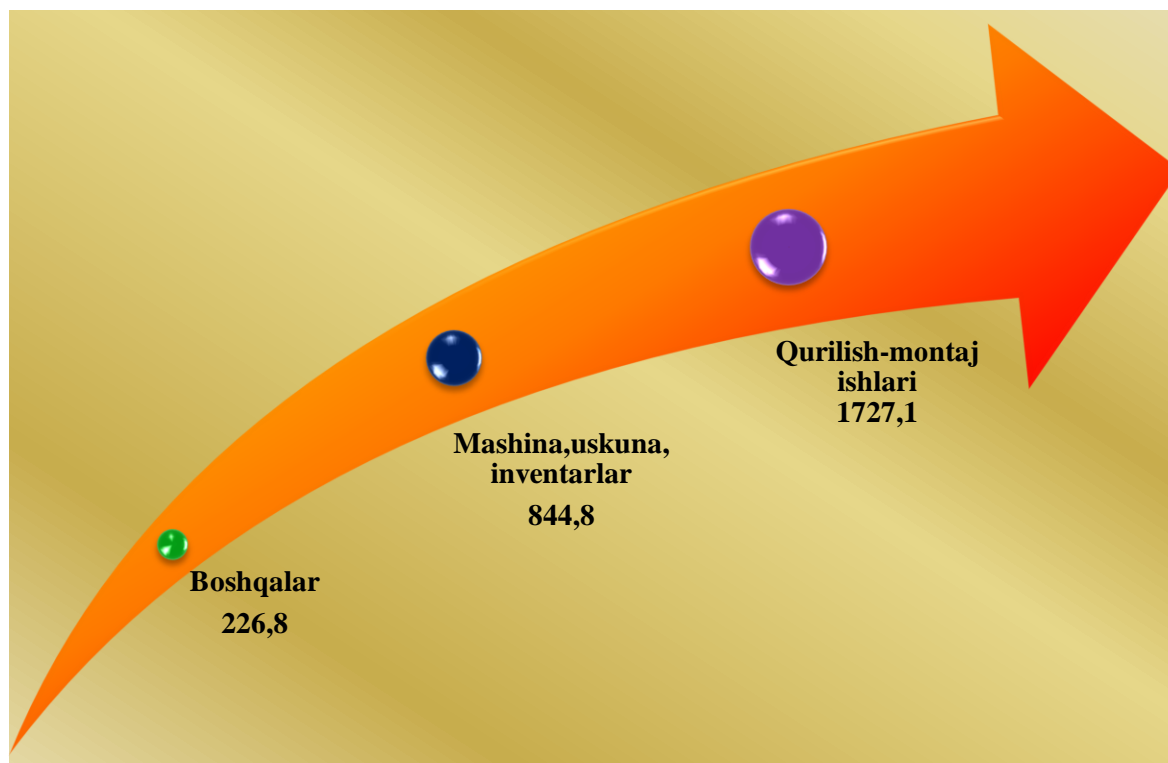
Shahar va tumanlar kesimida jami asosiy kapitalga investitsiyalar ulushi, % da

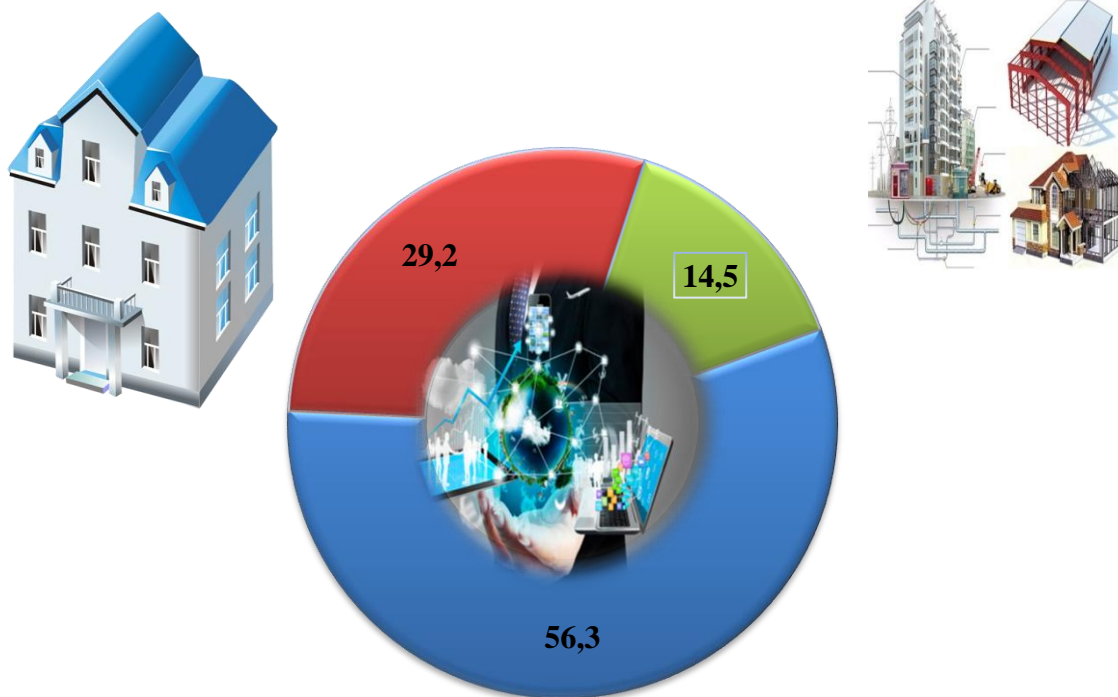
Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarning texnologik tarkibi

	Jami	Shu jumladan, mulkchilik shakllari bo'yicha	
		davlat	nodavlat
Jami, mlrd so'm	2 798,7	297,2	2 501,5
<i>shu jumladan:</i>			
umumiy hajmga nisbatan, % da	100,0	100,0	100,0
<i>mashina, uskunalar, transport vositalari ishlab chiqarish va xo'jalik jihozlari</i>	30,2	52,9	27,5
qurilish-montaj ishlari	61,7	39,5	64,3
boshqa xarajatlar	8,1	7,6	8,2

Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarning texnologik tarkibi, mlrd so'm

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibi, % da

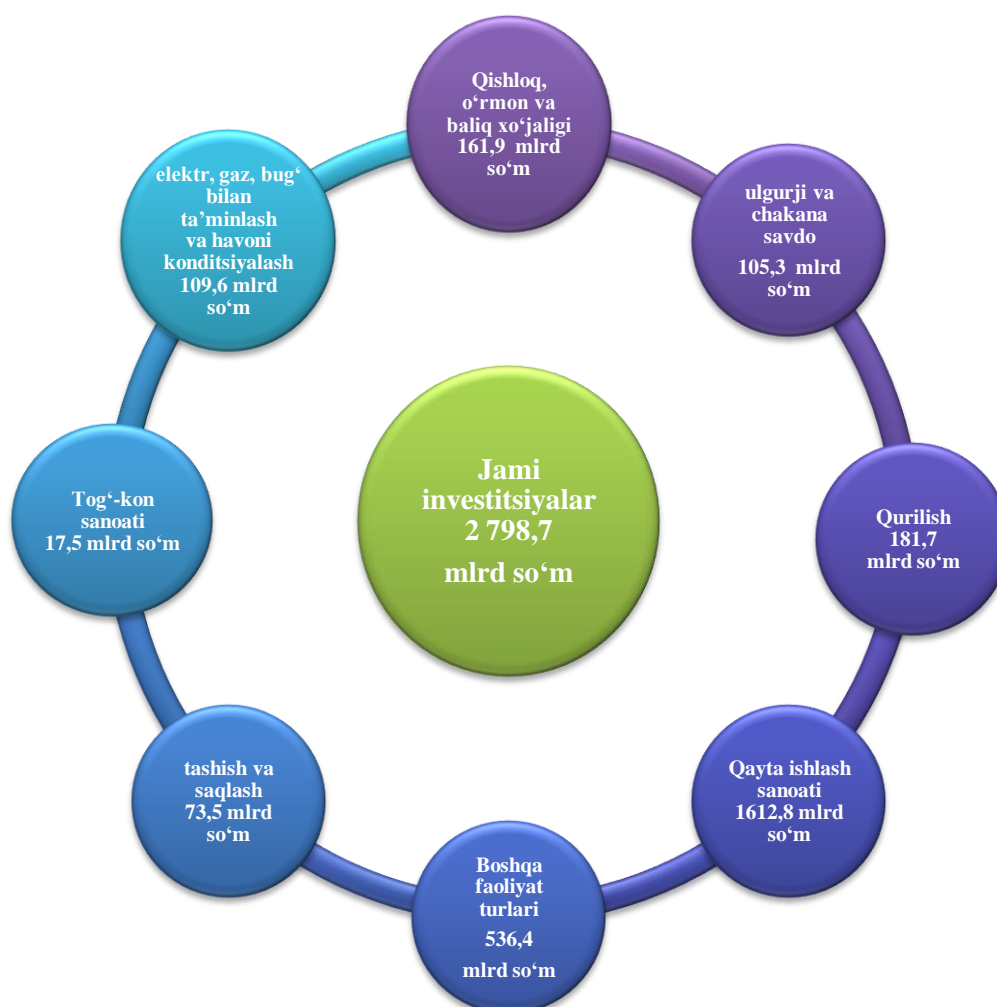
■ Yangi qurilish

■ Kengaytirish, rekonstruksiya, modernizatsiya, texnik qurollantirish

■ Boshqalar

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning texnologik tarkibida Andijon viloyati bo‘yicha mashina, uskunarlar, transport vositalari ishlab chiqarish va xo‘jalik jihozlari ulushi – 30,2 %, qurilish-montaj ishlari – 61,7 % hamda boshqa xarajatlar - 8,1 % ni tashkil etdi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga
o'zlashtirilgan investitsiyalar, mlrd so'm**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalarning o'zlashtirilishi: qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 161,9 mlrd so'm (jami investitsiyalar hajmidagi ulushi 5,8 %), tog'-kon sanoatida 17,5 mlrd so'm (0,6 %), qayta ishlash sanoati jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 1 612,8 mlrd so'm (57,6 %), elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash 109,6 mlrd so'm (3,9 %), qurilish sohasida 181,7 mlrd so'm (6,5 %), ulgurji va chakana savdo sohasida 105,3 mlrd so'm (3,8 %), tashish va saqlash 73,5 mlrd so'm (2,6 %) hamda boshqa faoliyat turlari bo'yicha 536,4 mlrd so'm (19,2 %)ni tashkil etdi.

Shahar va tumanlar kesimida ishga tushirilgan turar joylar

	Jami		shu jumladan: qishloq joylarda	
	soni	ming kv.m	soni	ming kv.m
Andijon viloyati	692	135,5	451	85,6
<i>shaharlar:</i>				
Andijon sh.	96	20,0	-	-
Xonobod sh.	7	1,5	-	-
<i>tumanlar:</i>				
Oltinko‘l	47	9,8	21	4,6
Andijon	40	7,1	35	6,0
Baliqchi	30	7,3	23	5,3
Bo‘ston	15	3,4	12	2,7
Buloqboshi	19	4,5	11	2,6
Jalaquduq	46	11,5	45	11,4
Izboskan	13	2,4	8	0,9
Ulug‘nor	21	3,1	21	3,1
Qo‘rg‘ontepa	75	12,9	56	9,9
Asaka	68	12,3	48	8,6
Marhamat	97	10,6	80	8,5
Shahrixon	43	12,1	31	8,1
Paxtaobod	56	13,0	47	11,3
Xo‘jaobod	19	4,0	13	2,6

2023- yil yanvar-mart oylarida umumiy maydoni 135,5 ming kv.m (2022- yilning mos davriga nisbatan 81,8 %) bo‘lgan 692 ta xonadonga ega bo‘lgan turar-joylar, ulardan 85,6 ming kv.m (91,2 %) bo‘lgan 451 ta xonadonlar qishloq joylarda ishga tushirildi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar bu – real mablag'larni yaratishga yo'naltirilgan investitsiyalar bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi: asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar, kapital ta'mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, yer maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarga - barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarini montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmlari to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida, O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo'lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o'z mablag'lari, qarz mablag'lari yoki jalb qilingan mablag'larni investitsiya ko'rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta'minlab beruvchi investitsion faoliyat subyektlari hisoblanadi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar bu – korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Reinvestitsiya - investitsiyalar bo'yicha daromadlar ko'rinishida olingan va ishlab chiqarishni kengaytirish uchun yo'naltirilgan mablag'lar; investorning faoliyati natijasida olingan foydani (daromadni) muomalaga kiritish (qayta investitsiyalash).

Davlat mulkchiligi- mulkchilik shakllaridan biri, davlatga qarashli va uning o'z vazifalarini bajarishi uchun zarur barcha mol-mulklar va mulkiy huquqlardir.

Asosiy kapital – kapitalning asosiy ishlab chiqarish vositalari ni o'z ichiga oluvchi, iqtisodiy jihatdan o'z qiymatini ishlab chiqarilgan tovarlarga asta-sekin va uzoq muddatda o'tkazib boruvchi qismi. Asosiy kapital pul shaklida uskuna, mashina-mexanizmlar, bino-inshootlar va boshqalar qiymatidan iborat bo'lib, ular sotib olingan paytdagi bozor narxi bilan hisoblanadi. Asosiy kapital qiymatining bir qismi har yili mahsulotning ishlab chiqarish va sotish harajatlariga kiradi va amortizatsiya ajratmalari tarzida maxsus amortizatsiya fondida jamg'ariladi.

Investitsiya loyihasi – iqtisodiy, ijtimoiy va boshqa manfaat ko'rish maqsadida investitsiyalar kiritgan holda oldindan belgilangan muddat mobaynida amalga oshiriladigan o'zaro bog'liq tadbirlar va ishlar majmui.

Kapital- sarmoya, keng ma'noda o'z egasiga daromad keltirish xususiyatiga ega bo'lgan jami vositalar va mablag'lar; yangi qiymat keltiruvchi, o'zini-o'zi ko'paytiruvchi qiymat.

Moliyaviy investitsiyalar- mulkka egalik qilish va mulkdan daromad olish bilan bog'liq bo'lgan aksiya, obligatsiya va boshqa qimmatli qog'ozlar orqali qo'yilmalar kiritish.

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar - aksiyalarining (ulushlari, paylarining) yoki ustav jamg'armasining kamida o'ttiz foizini chet el investitsiyalari tashkil etadigan korxonalar.

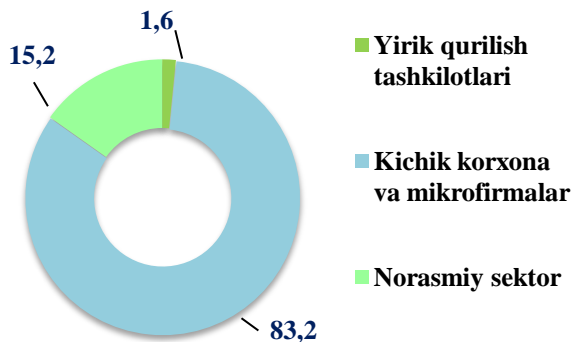

Bajarilgan qurilish ishlari hajmi va o'sish sur'atlari (2023- yil yanvar-mart oylari)

2023- yilning yanvar-mart oylarida Andijon viloyatida jami 1 215,2 mlrd so'mlik qurilish ishlari bajarilib, o'sish sur'ati 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 100,6 % ni tashkil etdi.

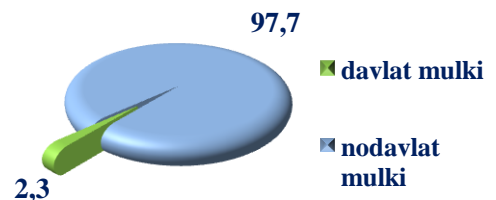

Qurilish ishlari hajmining tarkibi va ulushi (2023- yil yanvar-mart oylari)

Qurilish ishlari hajmi yirik qurilish tashkilotlari, kichik korxonalar va mikrofirmalar hamda norasmiy sektorlarda amalga oshirilgan ishlar tarkibi bo'yicha shakllanadi.

Amalga oshirilgan qurilish ishlari mulkchilik shakli, davlat va nodavlat bo'lgan korxonalar va tashkilotlar tarkibi bo'yicha bo'linadi.

Ma'lumot uchun: qurilish ishlari hajmi – bu, o'z kuchi bilan bajarilgan qurilish ishlari, yangi qurilish, kapital va joriy ta'mirlash hamda boshqa pudrat qurilish ishlari natijasidir.

2023- yilning yanvar-mart oylarida, jami qurilish ishlari hajmi tarkibida yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmi 18,9 mlrd soʻmni tashkil etdi. Qurilish ishlari 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 85,2 % ni, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 1,6 % ni tashkil etdi.

 Bajarilgan qurilish ishlari hajmida yirik tashkilotlarning ulushi va oʻsish surʼati, % da

2022- yil
yanvar-mart

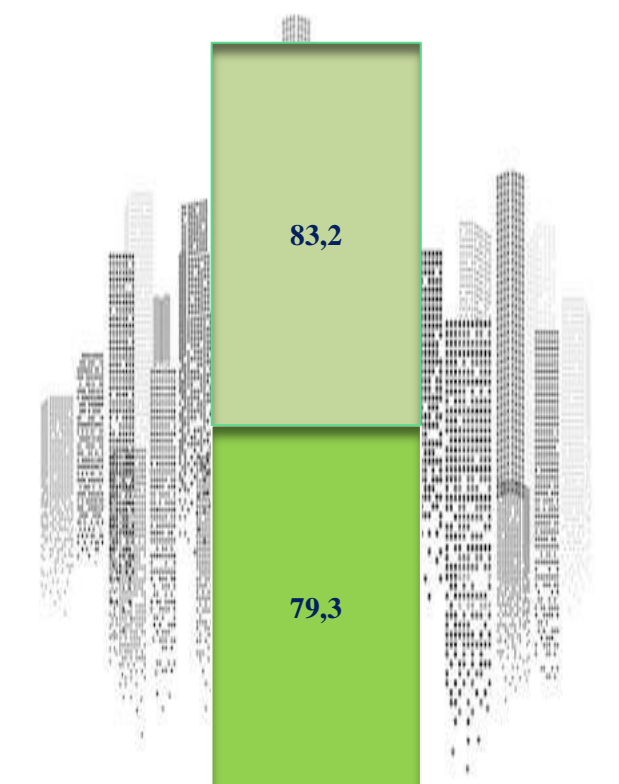

2023- yil
yanvar-mart

Maʼlumot uchun: yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlarining jami qurilish ishlari hajmidagi eng koʻp ulushi Andijon shahar (hududdagi jami qurilish ishlari hajmining 35,9 foizi yoki 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 101,2 %) ni tashkil etdi.

Qurilish ishlari umumiy hajmida kichik korxonalar va mikrofirmalarning ulushi, % da

Kichik korxonalar va mikrofirmalar

- 2022- yil yanvar-mart
- 2023- yil yanvar-mart

Kichik korxonalar va mikrofirmalar tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmi 2023- yil yanvar-mart oylarida qurilish ishlarini bajargan boshqa tashkilotlarga nisbatan oshganligi kuzatildi. Ular hissasiga jami qurilish ishlari hajmining 83,2 foizi to'g'ri kelib, 2023- yil yanvar-mart oylari ko'rsatkichiga nisbatan 3,9 punktga ko'paydi. Shuningdek, ular hissasiga to'g'ri kelgan qurilish ishlari hajmi 2022- yilning mos davriga nisbatan 106,0 % ni tashkil etgan holda 1011,5 mlrd so'm miqdorida qayd etildi.

Norasmiy sektor hissasiga to'g'ri kelgan qurilish ishlari ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 15,2 % ni tashkil etdi yoki 184,8 mlrd so'm miqdorida qayd etildi. 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 79,4 % ni tashkil etdi.

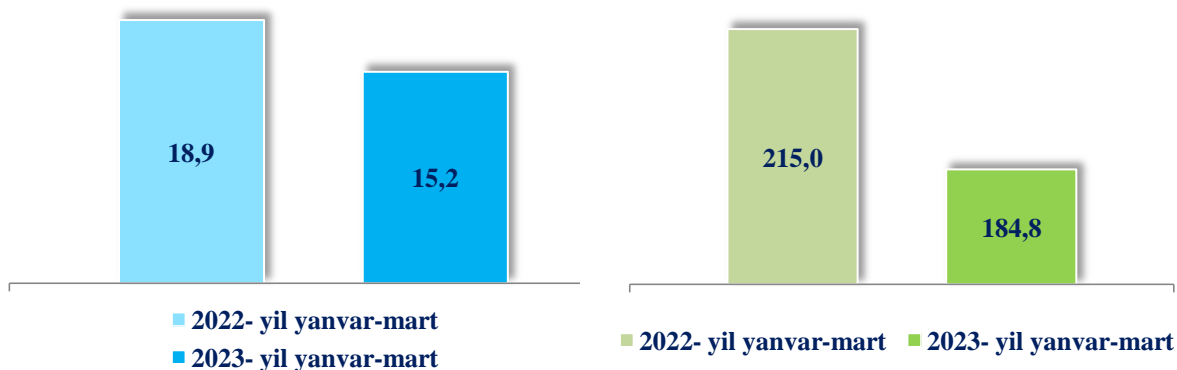

Qurilish ishlari umumiy hajmida norasmiy sektorning hajmi, ulushi va o'sish sur'atlari

ulushi % da, hajmi mlrd so'm

O'sish sur'ati 79,4 %

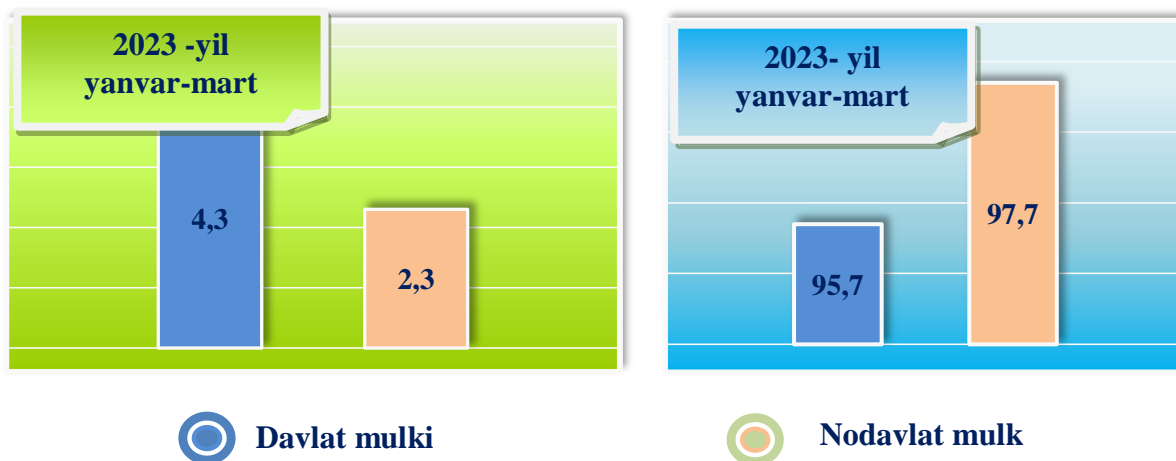
Hajmi 184,8 mlrd so'm

Davlat mulkchiligidagi tashkilotlar tomonidan jami 28,3 mlrd so'm yoki 2022- yilning yanvar-mart oylariga nisbatan 102,6 % qurilish ishlari bajarildi. Nodavlat mulkchilikdagi tashkilotlar tomonidan esa 1 186,9 mlrd so'm qurilish ishlari bajarilib, o'sish sur'ati 54,9 tashkil etdi.

Mulkchilik shakli davlat va nodavlat bo'lgan tashkilotlar tomonidan bajarilgan qurilish ishlari, % da

**Shahar va tumanlar kesimida mulkchilik shakllari bo'yicha
bajarilgan qurilish ishlari
(2023- yil yanvar-mart oylari)**

	Qurilish ishlari hajmi, mlrd so'm	Davlat mulki		Nodavlat mulk*	
		mlrd so'm	ulushi, % da	mlrd so'm	ulushi, % da
Viloyat bo'yicha:	1 215,2	28,3	2,3	1 186,9	97,7
Andijon sh.	435,8	21,9	5,0	413,9	95,0
Xonobod sh.	38,0	-	-	38,0	100,0
<i>tumanlar:</i>					
Oltinko'l	51,7	1,0	2,0	50,7	98,0
Andijon	156,0	-	-	156,0	100,0
Baliqchi	23,2	0,5	2,1	22,7	97,9
Bo'ston	52,6	0,3	0,6	52,3	99,4
Buloqboshi	20,5	1,0	4,9	19,5	95,1
Jalaquduq	44,6	0,9	-	43,7	100,0
Izboskan	41,7	0,4	1,0	41,3	99,0
Ulug'nor	21,9	0,4	1,8	21,5	98,2
Qo'rg'ontepa	39,0	0,7	1,8	38,3	98,2
Asaka	40,8	0,3	0,7	40,5	99,3
Marhamat	62,1	0,4	0,6	61,7	99,4
Shahrixon	105,9	0,5	0,5	105,4	99,5
Paxtaobod	44,7	-	-	44,7	100,0
Xo'jaobod	36,7	-	-	36,7	100,0

* Shahar va tumanlar bo'yicha taqsimlanmaydigan hajmni qo'shgan holda

Andijon viloyati iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari, % da

2023- yil, yanvar-mart

13,8

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

11,1

Fuqarolik obyektlarining qurilishi

75,1

Bino va inshootlarning qurilishi

2022- yil, yanvar-mart

13,3

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

11,4

Fuqarolik obyektlarining qurilishi

75,3

Bino va inshootlarning qurilishi

Ma'lumot uchun: Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlarining asosiy qismi qurilish, turar joy hamda yashash uchun mo'ljallangan binolar qurish bo'yicha amalga oshirilgan qurilish ishlaridan tashkil topdi.

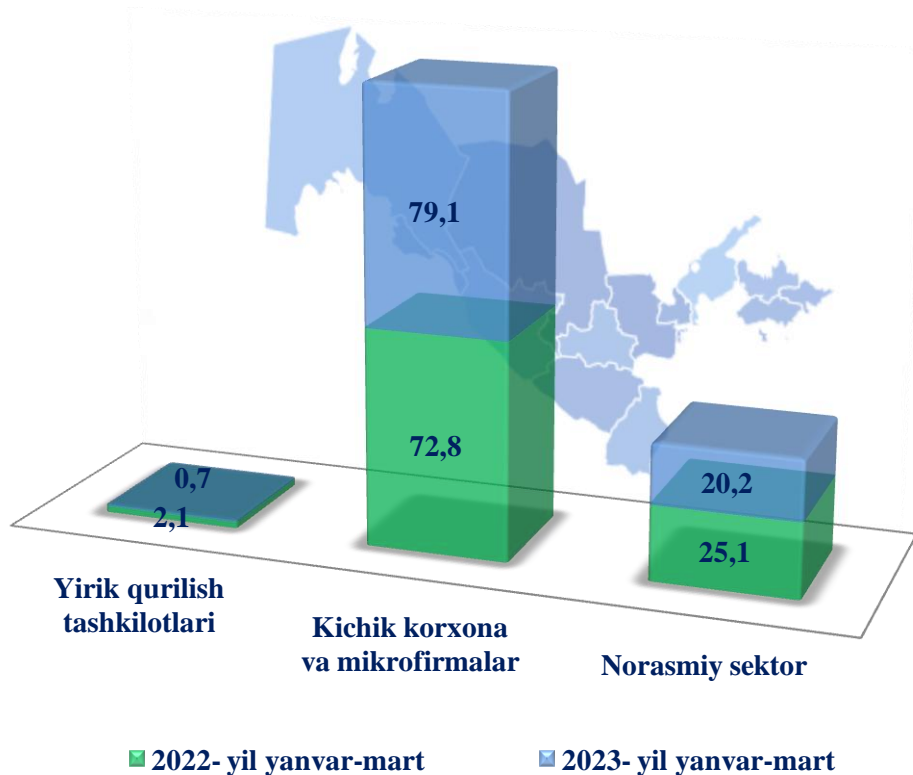

Bino va inshootlar qurilishi

Bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari ulushi 0,7 % ni tashkil etib, 2022- yil yanvar-mart oylari ko'rsatkichiga nisbatan 1,4 % punktga kamaydi.

Ushbu faoliyat turida kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to'g'ri kelgan ulushi 2022- yilning yanvar-mart oylari ko'rsatkichiga nisbatan 6,3 % punktga ko'payib, 79,1 % ni tashkil etdi.

Norasmiy sektorning ulushi esa 2022- yil yanvar-mart oylari ko'rsatkichiga nisbatan 4,9 % punktga kamayib, 20,2 % tashkil etdi.

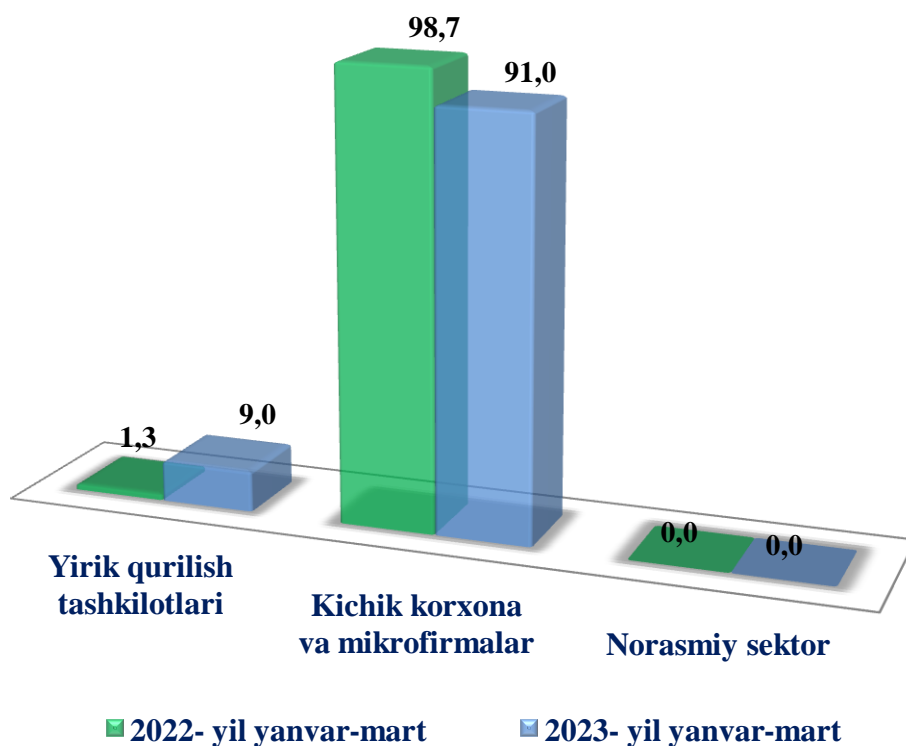

Fuqarolik obyektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari

Fuqarolik obyektlarini qurish bo'yicha yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmining ulushi 9,0 % ni tashkil etdi va 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 7,7 % punktga ko'paydi.

Shuningdek, kichik korxonalar va mikrofirmalar ulushi mos ravishda 91,0 % (7,7 % punktga kamaydi).

Norasmiy sektorning ulushi 2022- yilning yanvar-mart oylarida - % ni tashkil etgan bo'lib, 2023- yil yanvar-mart oylarida norasmiy sektorlar tomonida qurilish ishlari bajarilmagan.

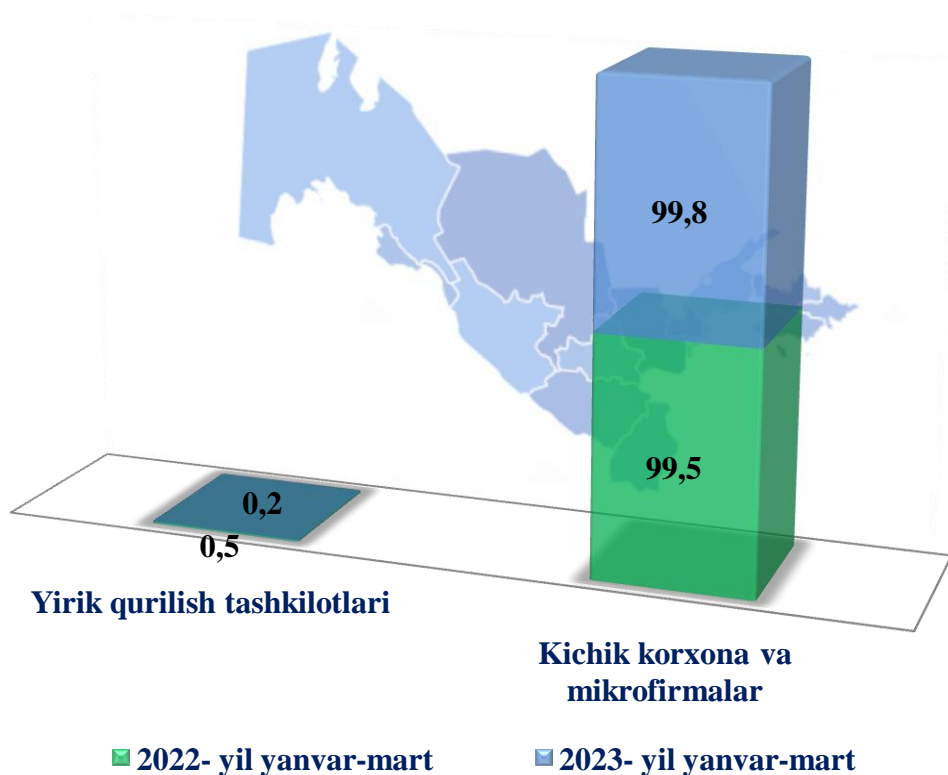

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari tarkibida yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmining ulushi 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 0,3 % punktga kamaydi va 0,2 % ni tashkil etdi.

Qolgan 99,8 foizi kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to'g'ri kelib, 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan 0,3 % punktga ko'paydi.

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari hajmida tashkilotlar ulushi, % da

Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari (2023- yil yanvar-mart oylarida)

Eng yuqori hajm (mlrd so'm)

Andijon sh.
435,8

Shahrixon
105,9

Andijon
156,0

Kichik hajm (mlrd so'm)

Xonobod sh.
38,0

Ulug'nor
21,9

Buloqboshi
20,5

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o'zi, shuningdek, investor tomonidan amaldagi korxonalarni, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta'mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko'rsatishlari mumkin. Shu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo'lsa, aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish-montaj, qayta ta'mirlash, kapital ta'mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarni montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug'ullanadi.

Qurilish — biror inshootni tayyorlash jarayoni, shuningdek shunday jarayon ketayotgan joydir. Qurilish murakkab jarayon bo'lib, unda bir necha vazifalar amalga oshiriladi. Bu jarayon moddiy ishlab chiqarishning yirik sohalaridan biri bo'lib, turli maqsadlardagi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish; ishni yuritish uchun foydalaniladigan hudud bilan birga qurilayotgan bino (inshoot); keng ma'noda yaratuvchilik jarayoni hisoblanadi.

Rekonstruksiya — mavjud narsani yaxshilash, amaliy ahamiyatini oshirish, takomillashtirish maqsadida tubdan qayta qurish jarayonidir. Bunda qoldiklariga, yozma manbalarga asoslanib, biror narsa qiyofasini yoki dastlabki ko'rinishini tiklash, qurish hisoblanadi. Rekonstruksiya chizma, rasm, tasvir, loyiha va h.k. orqali amalga oshiriladi.

Kapital ta'mirlash — qurilish konstruksiyalarini, shuningdek, muhandislik jihozlarini kommunikatsiyalar bilan tiklash yoki to'liq almashtirish tushuniladi. Amalda kapital ta'mirlash binoning tashqi ko'rinishini to'liq yoki qisman yangilashda ifodalanishi mumkin.

Joriy ta'mirlash - bu xizmat ko'rsatilayotgan ob'ektni shikastlanish va nosozliklardan o'z vaqtida va tizimli ravishda himoya qilishga qaratilgan tadbirlar tushuniladi.

Pudrat shartnomasi — fuqarolik-huquqiy bitim, unga ko'ra, bir taraf (pudratchi) ikkinchi taraf (buyurtmachi)ning topshirig'iga binoan, muayyan ishni bajarish va uning natijasini buyurtmachiga belgilangan muddatda topshirish majburiyatini oladi. Buyurtmachi esa, ish natijasini qabul qilib olish va buning uchun haq to'lash majburiyatini oladi.

Modernizatsiya, modernizatsiyalash - biror narsani yangilash, unga zamonaviy tus berish, uni zamonaviy talablarga muvofiq o'zgartirish. Modernizatsiya qilishda mashina, apparat, turli texnologik qurilmalar, muhim kashfiyotlar texnika taraqqiyoti talablariga muvofiq qayta ishlanadi.